Mezinárodní konference

Pro vlast, nebo pro stranu? Východ–Západ a jejich zpravodajský souboj během druhé světové války a studené války

3.– 5. listopadu 2026, Lichtenštejnský palác

ÚTERÝ, 3. LISTOPADU 2026

12.00 – 12.30 Registrace

12.30 – 13.00 Zahájení konference: úvodní projevy a přivítání hostů

- **Kamil Nedvědický,** I. náměstek ÚSTR
- **Bartosz Dziewanowski-Stefańczyk,** představitel European Network Remembrance and Solidarity (ENRS)
- **Petr Blažek,** ředitel Muzea paměti XX. století
- **Daniel Povolný** (odborný garant konference), historik Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR)

13.00 – 13.30 Dokument o československém vojenském zpravodajství (Vojenské spravodajstvo)

13.30 – 15.00

Panel č. 1: Vlast v ohrožení 1938–1939

Moderátor: Daniel Povolný (ÚSTR)

- **Karel Straka** (Vojenský historický ústav Praha, VHÚ): Společné výhledy do zlověstné budoucnosti – československo-francouzská zpravodajská spolupráce (1933–1939)
- **Milan Vyhlídal** (Univerzita obrany Brno): Činnost 2. (zpravodajského) oddělení Posádkového velitelství Velké Prahy v letech 1937–1939. Příspěvek k problematice vojenského zpravodajství v předvečer druhé světové války
- **Oleksandr Pahiria** (Defence Forces of Ukraine): Cooperation between the Czechoslovak military and the Carpathian Sich to counteract sabotage actions by Poland and Hungary against Carpatho-Ukraine (1938–1939)
- **Dariusz Dąbrowski a Daniel Koreś** (Instytut Pamięci Narodowej Wrocław, IPN): Hinterhoffova afera. Nové výzvy a činnost polské rozvědky na území Protektorátu Čechy a Morava na jaře a v létě 1939 r.

15.00 – 16.30

Panel č. 2: Intelligence Behind the Iron Curtain: Conflict, Competition and Cooperation – ENRS (debata)

Moderátorka: Sylwia Szyc (IPN)

- **Florin Abraham** (National Institute for the Study of Totalitarianism; National University of Political Studies and Public Administration, SNSPA)
- **Dieter Bacher** (Ludwig Boltzmann Institut für Kriegsfolgenforschung)
- **Elena Grossfeld** (Department of War Studies, King's College London)
- **Tomasz Kozłowski** (IPN a Polska Akademia Nauk, PAN)

16.30 – 16.50 Coffee break

ústav pro studium totalitních režimů · Úřad vlády České republiky · Muzeum paměti XX. století · ENRS · ÚDV SKPV Policie ČR · Generální mediální partner: Česká televize

16.50 – 17.50
Panel č. 3: Na cestě k nesvobodě 1945–1948 a Krvavé počátky totality 1948–1951

Moderátor: Daniel Povolný (ÚSTR)

- **Witold Bagieński** (Archiv IPN): The Polish Civilian Intelligence residentura in Czechoslovakia (1946–1990)
- **Łukasz Zaroda** (Jagiellonian Univeristy in Kraków) From intelligence assets to security threats. Pre-war Polish intelligence and counterintelligence personnel under communist surveillance, 1949–1956

17.50 Shrnutí dne – Daniel Povolný

STŘEDA, 4. LISTOPADU 2026

8.30 – 9.00 Registrace

9.00 – 10.30
Panel č. 4: V boji za ztracenou svobodu 1939–1945

Moderátor: Kamil Nedvědický (ÚSTR)

- **Stanislav Kokoška** (ÚSTR): Zahraniční zpravodajské služby a domácí odboj v českých zemích v letech 1939-1941
- **Martin Posch** (Historický ústav Slovenskej akadémie vied): Medzi spojenectvom a nedôverou: Plány a limity spolupráce SOE a NKVD v rokoch druhej svetovej vojny
- **Jindřich Marek** (VHÚ Praha): Důstojník OSS John W. Mowinckel a jeho český tým zpravodajců v Bavorsku v roce 1945
- **Petr Blažek** (Muzeum paměti XX. století a ÚSTR): Zpravodajský institut ZS GŠ

10.30 – 10.50 Coffee break

10.50 – 12.00
Panel č. 5: V boji za ztracenou svobodu 1939–1945, Na cestě k nesvobodě 1945–1948 a Krvavé počátky totality 1948–1951

Moderátor: Jan Kalous (ÚSTR, Ústav pamäti národa)

- **András Joó** (Office of the Committe of National Remembrance, NEB, Hungary): Hungary's Peace Overtures and British Intelligence Activities, with Particular Reference to the Special Operations Executive (SOE)
- **Andrej Danečko** (bývalý vojenský diplomat SR): Vývoj a vplyv bezpečnostných služieb UPA v kontexte strednej Európy a bývalého Československa. Povojnove spravodajské operácie UPA na území Československa
- **Adam Zítek** (Národní archiv): Spolupráce československých a polských bezpečnostních složek při potírání aktivit polského odboje na území ČSR

12.00 – 13.10
Panel č. 6: Krvavé počátky totality 1948–1951 a Prasklý pilíř režimu 1951–1968 I

Moderátor: Daniel Povolný (ÚSTR)

- **Dalimil Sypták** (ÚDV SKPV Policie ČR): Když zpravodajská služba začne sloužit straně. Obranné zpravodajství, politická represe a případ generála Heliodora Píky
- **František Hanzlík** (Univerzita obrany Brno): Ministr národní obrany gen. Alexej Čepička a vojenské tajné služby (HIS, VVZS, VKR) v době jeho působení ve funkci 1950–1956
- **Pavol Pytlík** (Ústav pamäti národa, Katedra archívnictva a muzeológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave): Organizačné a personálne zmeny v „slovenských" útvaroch VKR v súvislosti s reorganizáciou ČSĽA v roku 1958

13.10 – 14.10 Obědová přestávka

14.10 – 16.00
Panel č. 7: Krvavé počátky totality 1948–1951 a Prasklý pilíř režimu 1951–1968 II

Moderátor: Daniel Povolný (ÚSTR)

- **Eduard Stehlík** (Památník Lidice a ÚSTR): Čechoslováci a SOE 1940–1945
- **Václav Šipla** (Katedra historických věd Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni, KHV FF ZČU) V soukolí poválečné reality: Československí vojenští zpravodajci v Londýně mezi službou vlasti a diktátem strany na prahu studené války
- **Miloslav Púčik** (VHÚ Bratislava): Vznik Spravodajskej správy – éra gen. Antonína Raceka (1951-1959)
- **Milena Balcová** (VHÚ Bratislava): Prípad Františka Tišlera a jeho dôsledky na agentúrnu činnosť čs. vojenského spravodajstva
- **David Jirásek** (Armáda ČR): Úspěchy čs. vojenského výzvědného zpravodajství za studené války

16.00 – 16.50
Panel č. 8: (Ne)Zmařené naděje na konec vlády jedné strany 1968–1989, Na cestě k demokracii 1989–1992

Moderátor:
Milena Balcová (VHÚ Bratislava)

- **Tomáš Bandžuch** (Ministerstvo obrany ČR): Radovan Procházka a zrod zpravodajských služeb demokratického Československa
- **Jozef Žigray** (Občianske združenie „VETERANIS MILITUM NUNTIUM MUNERIS“, OZ VMNM a Asociácia bývalých spravodajských dôstojníkov, ABSD): Vojenské spravodajstvo vo vojenskej diplomacii na ceste k demokracii

16.50 Shrnutí dne – Daniel Povolný

ČTVRTEK, 5. LISTOPADU 2026

8.30 – 9.00 Registrace

9.00 – 10.30
Panel č. 9: V boji za ztracenou svobodu 1939–1945, Krvavé počátky totality 1948–1951 a Prasklý pilíř režimu 1951–1968

Moderátor: Adam Havlík (ÚSTR)

- **Volodymyr Birchak** (Center for Research on Liberation Movement, Ukraine): Leonid Kostarev: One of the Founders of the OUN and a Soviet Intelligence Resident in Prague. A History of Betrayal
- **Tymur Lavrenchuk** (Sectoral State Archive of the Security Service of Ukraine): How Soviet state security retrospectively explained the delayed deployment of its operational groups in Slovakia in 1944
- **Vanda Bessenyei** (National Archives of Hungary Csongrád-Csanád County Archive): Working Against a Common Enemy – Relations and Cooperation Between the Czechoslovak and Hungarian State Security Services in the Field of Operative Technology
- **Radosław Szewczyk** (Military Historical Bureau, Poland): Military Intelligence and Counterintelligence of the Polish People's Republic and Operation Danube in 1968

10:30–11:40
Panel č. 10: Zpravodajské bitvy Studené války, aneb (Ne)vojenské zpravodajské operace v bipolárním světě v letech 1945–1991 ze zpětného pohledu I

Moderátor: Tomáš Malínek (ÚSTR)

- **Leonard Dervishi a Florin Zyberaj** (The Institute for the Study of Communist Crimes and Consequences in Albania, ISKK): The state security and the consolidation of communist power in Albania, 1945–1950
- **Pal Germuska** (Office of the Committee of National Remembrance) Hungarian

Intelligence Operations Against Italy – Activities of the Hungarian People's Army's 2nd Directorate in Italy

- **Przemysław Gasztold** (IPN, War Studies University): Spy Wars in Accra: Soviet Bloc–Western Intelligence Rivalry in Ghana, 1957–1967

11.40 – 12.40 Obědová přestávka

12:40–14:30
Panel č. 11: Zpravodajské bitvy Studené války, aneb (Ne)vojenské zpravodajské operace v bipolárním světě v letech 1945–1991 ze zpětného pohledu II

Moderátor: Kamil Nedvědický (ÚSTR)

- **Mark Kelton** (Five Eyes Group, LLC): A CIA Case Officer in Communist Prague
- **Joseph Wippl** (Boston University): The CIA before and after the Fall of the Berlin Wall
- **Igor Lukeš** (Boston University): The Mysterious Case of Vladimir Kazan-Komarek: Shifting Balance of Power During the Cold War, 1950-1967

14.30 – 14.50 Coffee break

14.50 – 16.00
Panel č. 12: Zpravodajské bitvy Studené války, aneb (Ne)vojenské zpravodajské operace v bipolárním světě v letech 1945–1991 ze zpětného pohledu III

Moderátor: Adam Havlík (ÚSTR)

- **Florin Abraham** (National Institute for the Study of Totalitarianism; National University of Political Studies and Public Administration, SNSPA): The Impact of Nicolae Ceaușescu's Autonomy Policy on Relations with Secret Services within the Soviet Bloc
- **Luciana Jinga** (Institute for the investigation of Communist Crimes and the Memory of the Romanian Exile): Allies under Surveillance: Foreign Military Trainees and Romanian Intelligence during the Cold War During the 1970s, Romania expanded its military and security cooperation with newly independent states in Africa
- **Grigory Amnuel** (ředitel společnosti " EuroASK " Polska,filmdirector, publicist, politic): Secret Services of Totalitarian Regimes: A Good Servant but a Very Bad Master

16.00 Závěrečné shrnutí – Daniel Povolný

Změna programu vyhrazena